

27. október 2020

Aðgerðaáætlun í loftslagsmálum

Aðgerðir íslenskra stjórnvalda
til að stuðla að samdrætti í losun
gróðurhúsalofttegunda til 2030

| **Stjórnarráð Íslands**
| Umhverfis- og auðlindaráðuneytið

Aðgerðaáætlun í Loftslagsmálum

- Ný ríkisstjórn setti umhverfi og loftslag á oddinn í stjórnarsáttála
- Fyrsta útgáfa var birt í september 2018
- 34 aðgerðir
- Fjármagn tryggt
- Aðgerðum var strax hrint í framkvæmd

Aðgerðaáætlun þegar í fullum gangi

14

FRÉTTIR

Samstarfssamningur stjórnvalda, RML, Skógræktarinnar, Landgræðslunnar og LS um loftslagsvænni landbúnað

Tækifæri til að ástunda umhverfisvænni og ábatasamari landbúnað

– Bændum greitt fyrir vinnu þeirra við verkefnið

Á morgunverðarfundum á Hósti Sögu, sem umhverfis- og auðindaráðuneytið hósti til byrjun márs, var undirritaður samningur um verkefni Loftslagsvænnar landbúnaðar, sem er háteknifærniáætlun um loftslagsvænni landbúnað (RML), Skógræktarinnar, Landgræðslunnar og Landsvæntaka samráðsáttunnar. Markmið verkefnis er að draga úr losun gróðurhúsalofttegundir landbúnaðar og vegna landnýtingar og auk kolefnishlutnings í þróun og gróður.

Vinsældis fundurinn var Landgræðslu, loftslag og samráðsáttunnar hósti með erindi Guðmundar Inga Guðbrássonar umhverfis- og auðindaráðgjafa. Hann sýndi að löngu-

Frá undirritun samningsmála í...

Viðskiptablaðið

MÁNAÐARFRÉTTIR

FRÉTTIR Sjónvarp Útvarp Dagskrá KrakkaRÚV RÚV núll Íþróttir Menning

FORSÍDA FÓLK

INNLENT 2. október 2019 19:30

Rafhlaupahjól slá í gegn

24. janúar 2019 / Umhverfis- og auðindaráðuneytið

– Rafhlaupahjól frá

FRÉTTIR Sjónvarp Útvarp Dagskrá KrakkaRÚV RÚV núll Íþróttir Menning

03.06.2020 - 16:43

Alls 165 milljónum úthlutað úr Loftslagsjóði

Innlent · Loftslagsbreytingar · Loftslagsmál · loftslagsjóður · Umhverfismál

FRÉTTIR Sjónvarp Útvarp Dagskrá KrakkaRÚV RÚV núll Íþróttir Menning

16.06.2020 - 22:20

Met í notkun hleðslustöðva um hvítasunnuna

Innlent · Samgöngumál · Umhverfismál

Mynd: Bjarni Rúnarsson - RÚV

STUNDIN

FRÉTTIR Umhverfa Menning Pættir

Stórt skref í rafvæðingu minnkar útblástur í Reykjavíkurböfn um 20%

Eftir rafvæðingu í Reykjavíkurböfn verður breytt 660 þúsund lítrum minna af öllu, sem dregur úr loftmengni og minnkar útblástur gróðurhúsalofttegunda á hafnarvæðnu um fimmtung.

Þihluti feð auknum við

BIARNI RÚNARSSON
Fréttastofa RÚV

Sendu skil

FRÉTTIR Sjónvarp Útvarp Dagskrá KrakkaRÚV RÚV núll Íþróttir Menning

02.03.2020 - 10:41

Meiri og hraðari fjölgun á rafbílum en áður

Innlent · Norðurland - orkuskipti · Rafbílur · Rafbíluráning · Umhverfismál · Samgöngumál

INNLENT

Umfang landgræðslu og skógræktar tvöfaldast

Kjartan Kjartansson og Kristín Ólafsdóttir skrifla

2. júlí 2019 15:06

FRÉTTIR Sjónvarp Útvarp Dagskrá KrakkaRÚV RÚV núll Íþróttir Menning

25. febrúar 2020 07:00

Ísland í öðru sæti á lista yfir hlutfall seldra tengiltvinnbila í Evrópu

Kristinn Ásgeir Gyfason skrifar

FRÉTTIR Sjónvarp Útvarp Dagskrá KrakkaRÚV RÚV núll Íþróttir Menning

05.05.2020 - 13:24

Skipta 550 milljóna aukaframlagi til loftslagsmála

Innlent · Loftslagsmál · loftslagsjóður · Sjáðarmál · Umhverfismál

FRÉTTIR

Svartoliubann staðreynd í íslenski landhelgi

6. desember 2019 kl. 15:46

Árn Sæberg

mbliJS

Fréttir Skýringar Skoðun Fólk Leslistin

200 milljóna viðbót fyrir orkuskipti

2. júní 2019

Bára Huld Beck

4. júní 2019

MORNINGLABÍÐ MÍKROVINDAÐAR 19. JÚNÍ 2019

Viljayfirlýsing um kolefnishreinsun

FRÉTTIR 11

Innlent

Flutningar stjórnmála, atvikaþing og Orkuskipti Reykjavíkur (OR) eru kolefnishreinsun og -áætlun. Stærktæknir og fjárfestingar verður kannað og "CarbUp" þetta orkuskipti hefur kostur til þess að draga úr losun kolefnis frá starfslagi á Íslandi. Þetta er fyrsta áætlun um kolefnishreinsun og kostnaðinn sýni hvernig þetta er gert og hvernig þetta er gert. Þetta er fyrsta áætlun um kolefnishreinsun og kostnaðinn sýni hvernig þetta er gert og hvernig þetta er gert.

Stærktæknir og fjárfestingar verður kannað og "CarbUp" þetta orkuskipti hefur kostur til þess að draga úr losun kolefnis frá starfslagi á Íslandi. Þetta er fyrsta áætlun um kolefnishreinsun og kostnaðinn sýni hvernig þetta er gert og hvernig þetta er gert.

FRÉTTIR Sjónvarp Útvarp Dagskrá KrakkaRÚV RÚV núll Íþróttir Menning

05.05.2020 - 13:24

Skipta 550 milljóna aukaframlagi til loftslagsmála

Innlent · Loftslagsmál · loftslagsjóður · Sjáðarmál · Umhverfismál

Þú er að fara nánar hvernig skiptingu 550 milljóna aukaframlags til loftslagsmála verður háttað, en upphæðin er hluti af sérstökum tímabundnu fjárfestingaáttaki ríkisstjórnarinnar sem Alþingi samþykkti.

ANDRI YRI
Fréttastofa RÚV

Sendu skil

Aðgerðaáætlun í loftslagsmálum

Aðgerðir íslenskra stjórnvalda
til að stuðla að samdrætti í losun
gróðurhúsalofttegunda til 2030

Stjórnarráð Íslands
Umhverfis- og auðlindaráðuneytið

Önnur útgáfa aðgerðaáætlunar

- Kynnt í júní 2020
- Umfangsmeiri - fleiri aðgerðir alls 48
- Mikið samráð
- Mat á ávinningi aðgerða
- Myndræn framsetning

Stjórnarráð Íslands
Umhverfis- og auðlindaráðuneytið

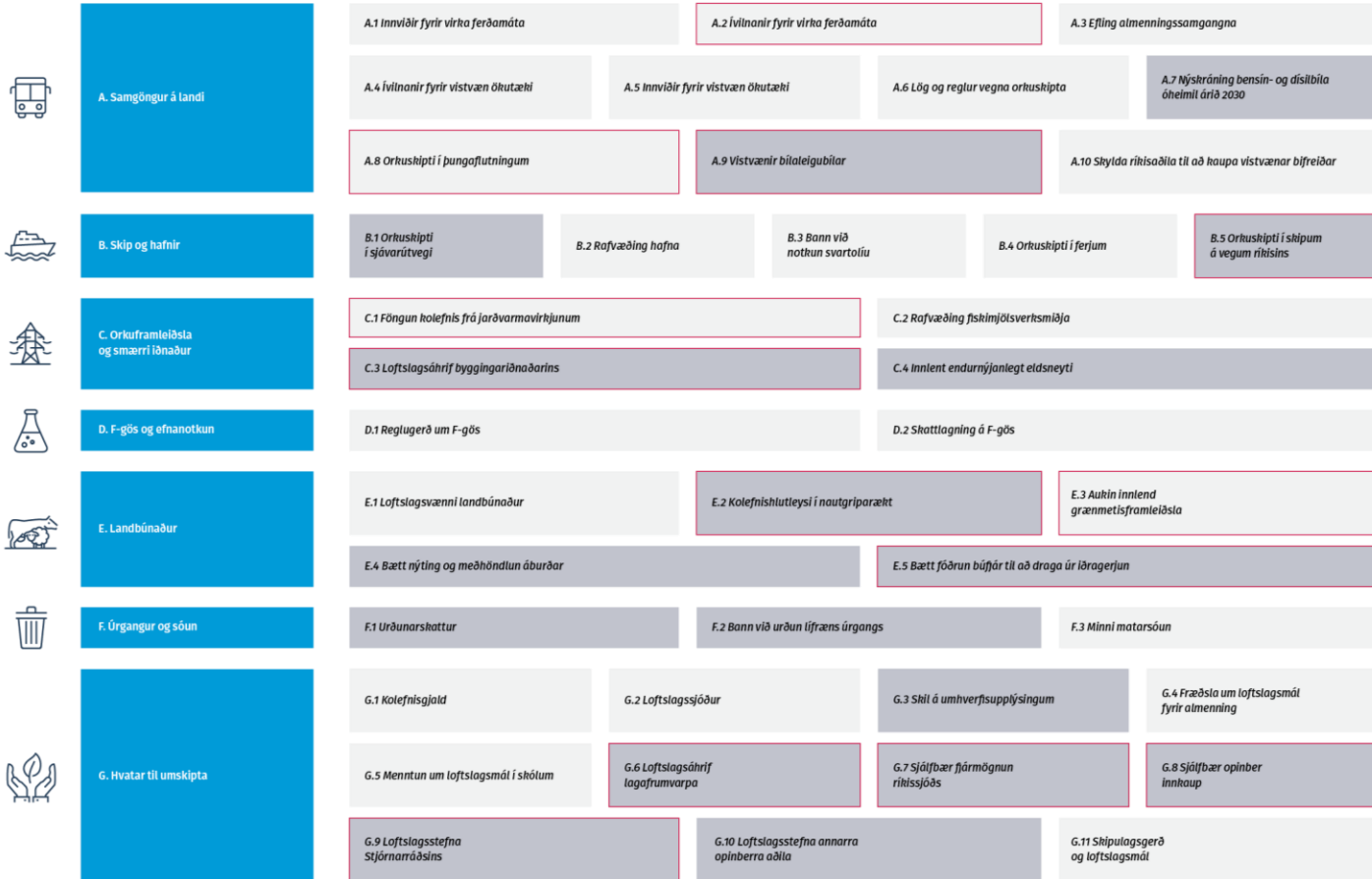

Verkefnastjórn aðgerðaáætlunar

- Undir forystu umhverfis- og auðlindráðuneytis
- Fulltrúar 6 ráðherra
  - forsætisráðherra
  - sjávarútvegs og landbúnaðarráðherra
  - ferðamála, iðnaðar og nýsköpunarráðherra
  - mennta og menningarmálaráðherra
  - samgöngu- og sveitarstjórnarráðherra
- Samband íslenskra sveitarfélaga

Aðgerðir til að draga úr losun á beinni ábyrgð Íslands (ESR)¹

Aðgerðir til að draga úr losun sem tengist viðskiptakerfi með losunarheimildir (ETS)²

Aðgerðir til að draga úr losun og auka bindingu með bættri landnotkun (LULUCF)³

48 aðgerðir

■ Bein ábyrgð Íslands

■ Flug og iðnaður

■ Landnotkun

28 í framkvæmd

20 í undirbúningi

15 nýjar

4 Losun tengd Íslandi
Alþjóðaflug og -siglingar

T.d. rafmagn fyrir
flutningaskip

3 Losun frá Íslandi
Losun frá landi

T.d. endurheimt
votlendis

2 Losun innan tölulegra skuldbindinga
Losun sem fellur innan ETS-kerfisins

Hvati fyrir fyrirtæki
til að draga úr losun
innan ETS-kerfisins

1 Losun á beinni ábyrgð Íslands
Markmið stjórnvalda: a.m.k.
40% samdráttur í losun
Lágmarkssamdráttur skv.
skuldbindingum: 29%

Samdráttur í losun

Kolefnisbinding
í jarðvegi og gróðri

Kolefnisspor

15 nýjar aðgerðir frá síðustu áætlun

- Ívilnanir fyrir virka ferðamáta
- Orkuskipti í þungaflutningum
- Vistvænir bílaleigubílar
- Orkuskipti í skipum á vegum ríkisins
- Föngun kolefnis frá jarðvarmavirkjunum
- Loftslagsáhrif byggingariðnaðarins
- Kolefnishlutleysi í nautgriparækt
- Aukin innlend grænmetisframleiðsla
- Bætt fóðrun búfjár til að draga úr iðragerjun
- Loftslagsáhrif lagafrumvarpa
- Sjálfbær fjármögnun ríkissjóðs
- Sjálfbær opinber innkaup
- Loftslagsstefna annarra opinberra aðila
- Föngun kolefnis frá stóriðju
- Kortlagning á ástandi lands

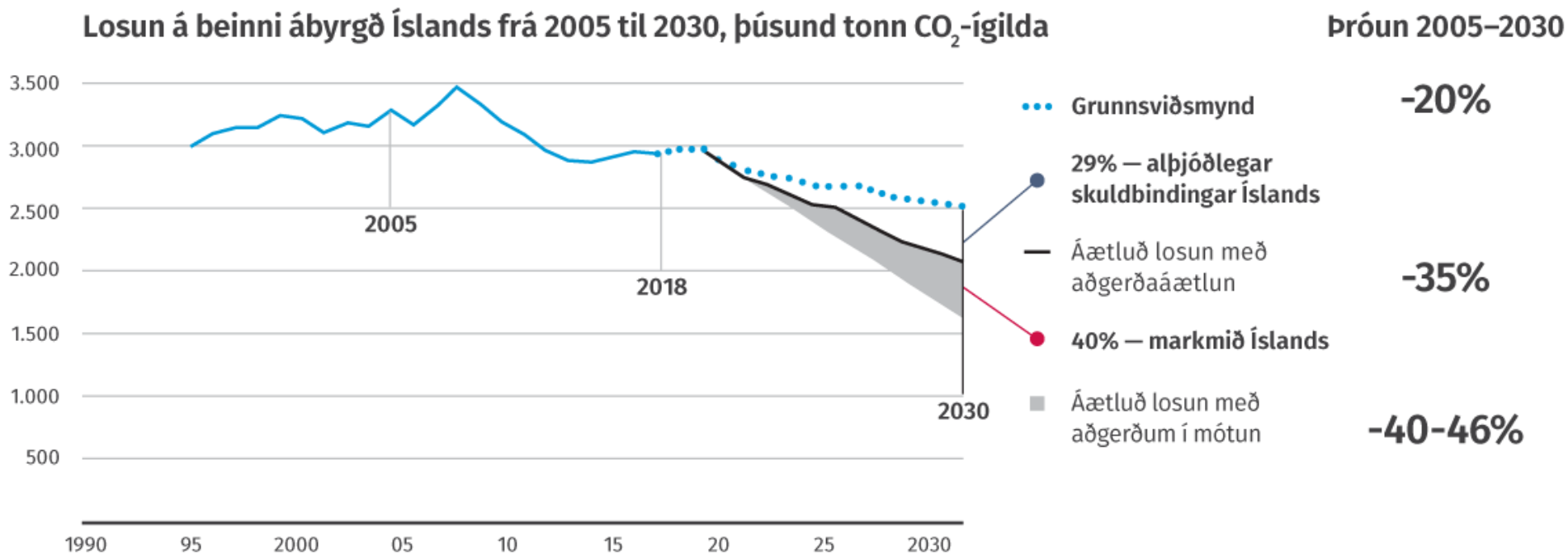

Áhersla á að **mæla ávinning** aðgerða

- Aðgerðir metnar af sérfræðingum umhverfis- og auðlindaráðuneytisins, sérfræðingum Umhverfisstofnunar og teymi vísindafólks við Háskóla Íslands og Háskólann í Reykjavík.
- Meginbreyting frá fyrstu útgáfu áætlunarinnar

Væntur samdráttur í losun

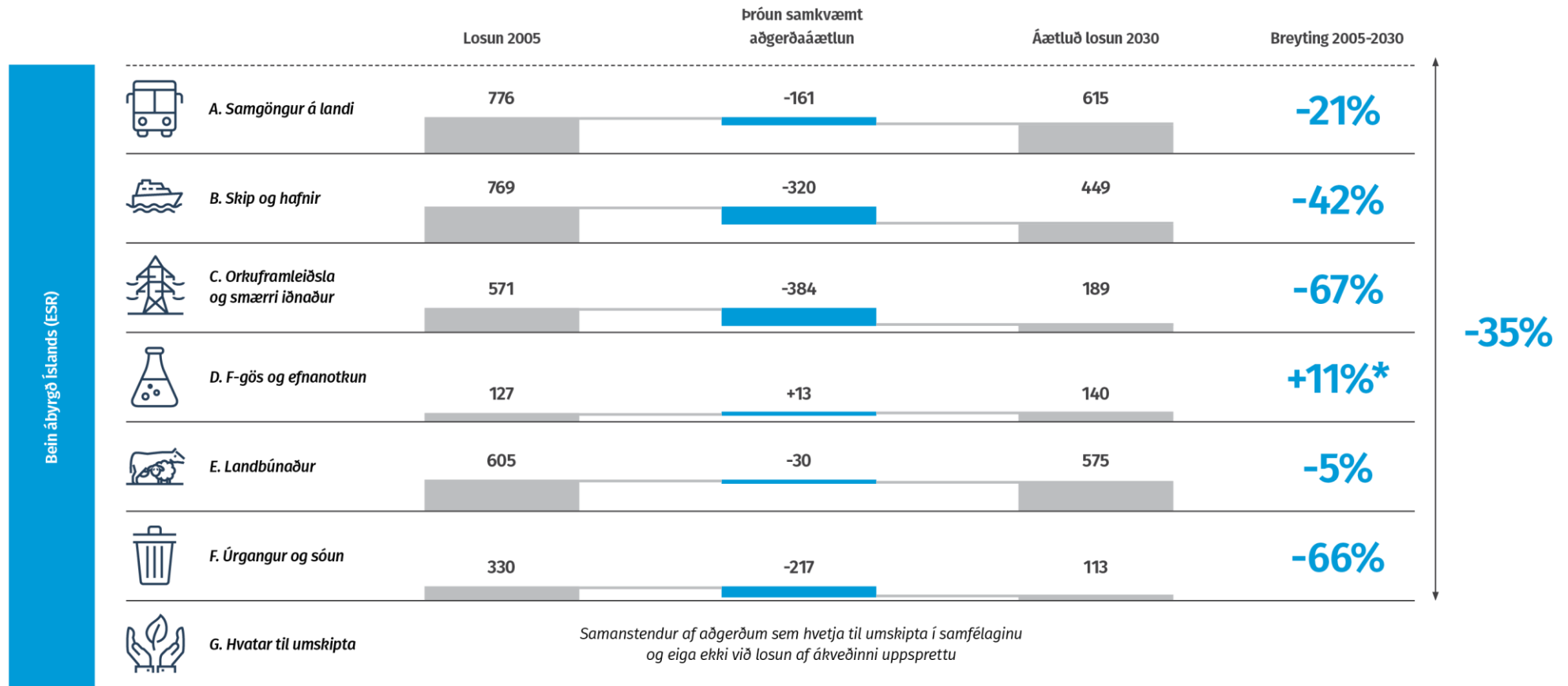
35% samdráttur til ársins 2030

Með metnum aðgerðum er Ísland talið skila 35% samdrætti

Eigum meira inni – Nokkrar aðgerðir eru enn í mótun og ekki unnt að meta þær að svo stöddu en samkvæmt grófri áætlun sérfræðinga geta þær skilað

5 – 11% samdrætti

- 9 aðgerðir er ekki unnt að meta/mat á ekki við
- Þá eru ótaldar aðgerðir samfélagsins í heild; atvinnulífs, sveitarfélaga, einstaklinga o.fl.

* Áætlunin gerir ráð fyrir 23% samdrætti frá F-gösum árið 2030 m.v. 2018

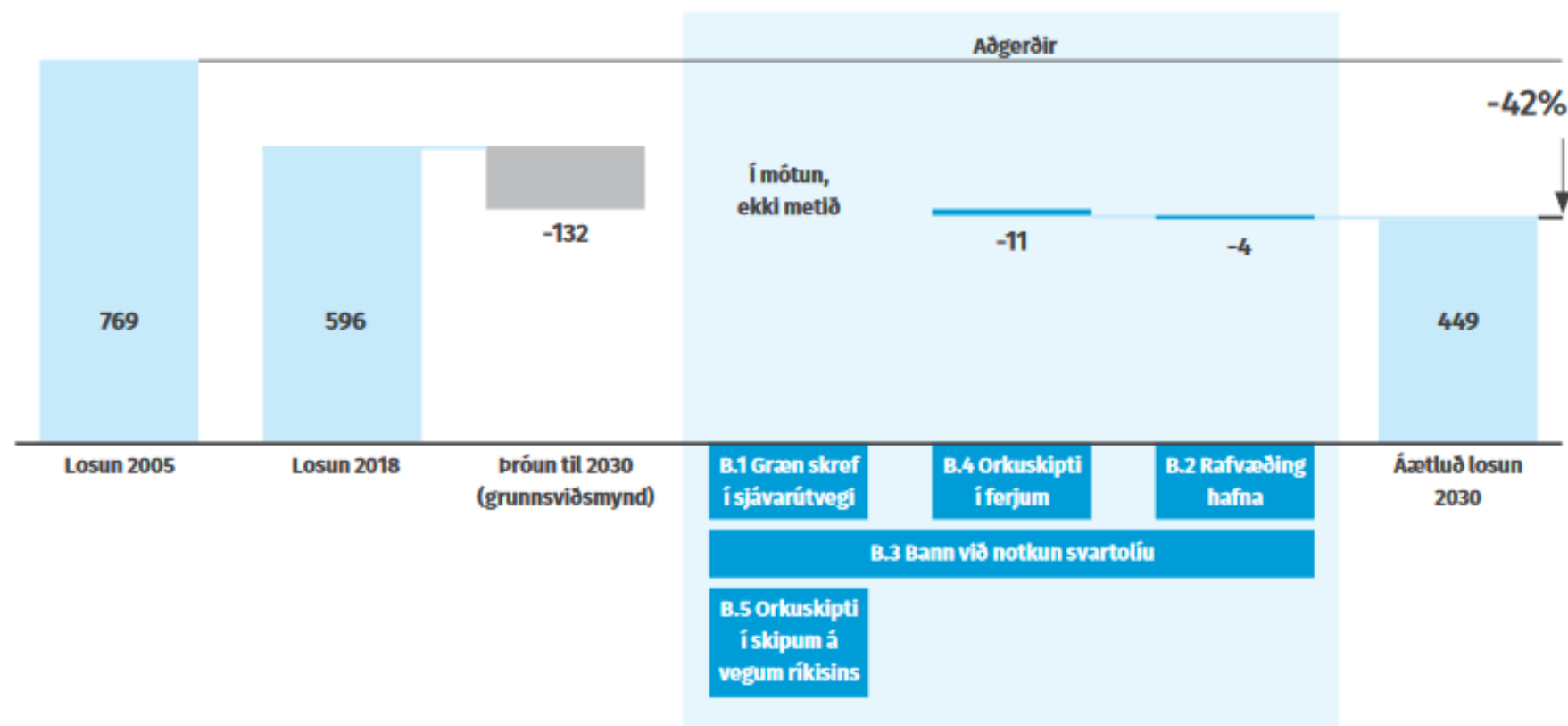
Nokkrar aðgerðir sem enn eru í mótun eru taldar geta skilað miklum samdrætti í losun

Mat á samdrætti miðað við tillögur að skilgreindu metnaðarstigi, þúsund tonn CO₂-ígilda

Aðgerð	Tillaga að metnaðarstigi	Samdráttur m.v. grunnsviðsmynd þús. tonn	
A.8 Orkuskipti í þungaflutningum Miðað við að 15-25% þungaflutningabíla væru orðnir hreinorkubifreiðar árið 2030.	15-25%	0-14	Áætlaður samdráttur í heildarlosun: 163-356 þús. tonn -5-11% miðað við losun árið 2005
A.9 Vistvænir bílaleigubílar Miðað við að 30-50% bílaleigubíla væru orðnir vistvænir árið 2030.	30-50%	28-46	
B.1 Orkuskipti í sjávarútvegi Miðað við að olíunotkun fiskiskipa væri orðin 50-60% minni árið 2030 en 2005.	50-60% ¹	69-144	
E.1 Loftslagsvænni landbúnaður E.2 Kolefnishlutleysi í nautgriparækt E.3 Aukin innlend grænmetisframleiðsla Miðað við að losun frá landbúnaði væri orðin 10-20% minni árið 2030 en 2005.	10-20% ²	30-91	
C.3 Loftslagsáhrif byggingariðnaðarins Miðað við að 15-25% þungaflutningabíla væru orðnir hreinorkubifreiðar árið 2030.	70-80% ³	36-61	

Fimm aðgerðum er ætlað að draga úr losun frá skipum og höfnum en tvær þeirra eru enn í mótun og samdráttur vegna þeirra ekki reiknaður inn í áætlunina að svo stöddu

Þróun losunar gróðurhúsalofttegunda frá skipum og höfnum, þúsund tonn CO₂-ígilda

Aðgerðir B.1 og B.5 eru í útfærslu og ekki metnar að svo stöddu. Aðgerð B.3 birtist í samdrætti sótagna.

G. Hvatar til umskipta

Losun á beinni ábyrgð Íslands

Margföldunaráhrif út í samfélagið

Sá flokkur aðgerða sem hér er til umræðu samanstendur ekki af losun frá *ákveðinni uppsprettu* heldur hverfist hann um ákveðna gerð aðgerða. Þetta eru aðgerðir sem allar virka sem hvatar til umskipta sem verða að eiga sér stað í samfélaginu.

G. Hvatar til umskipta

G.1 Kolefnisgjald

G.2 Loftslagssjóður

**G.3 Skil á umhverfis-
upplýsingum**

**G.4 Fræðsla um loftslags-
mál fyrir almenning**

**G.5 Menntun um loftslags-
mál í skólum**

**G.6 Loftslagsáhrif
lagafrumvarpa**

**G.7 Sjálfbær fjármögnun
ríkissjóðs**

**G.8 Sjálfbær opinber
innkaup**

**G.9 Loftslagsstefna
Stjórnarráðsins**

**G.10 Loftslagsstefna annarra
opinberra aðila**

**G.11 Skipulagsgerð
og loftslagsmál**

co2.is

Aðgerðaáætlun í sífelldri mótun

- Rafræn útgáfu áætlunarinnar á www.co2.is
  - Uppfærslur, fréttir af loftslagsmálum, viðbótarefni, greiningar o.fl.